

Popis předmětu

Zkratka předmětu:	KSA/91AT2	Strana:	1 / 3
Název předmětu:	Texty ze sociologické teorie 2 - S		
Akademický rok:	2018/2019	Tisknuto:	18.08.2019 20:02

Pracoviště / Zkratka	KSA / 91AT2			Akademický rok	2018/2019
Název	Texty ze sociologické teorie 2 - S			Způsob zakončení	Kolokvium
Název dlouhý	Texty ze sociologické teorie 2				
Akreditováno/Kredity	Ano, 10 Kred.			Forma zakončení	Kombinovaná
Rozsah hodin	Přednáška 6 [HOD/SEM]			Zápočet před zkouškou	NE
Obs/max	Statut A	Statut B	Statut C	Počítán do průměru	NE
Letní semestr	3 / -	0 / -	0 / -	Min. (B+C) studentů	nestanoveno
Zimní semestr	1 / -	0 / -	0 / -	Opakovaný zápis	NE
Rozvrh	Ano			Vyučovaný semestr	Zimní, Letní
Vyučovací jazyk	Čeština			Počet dnů praxe	0
Volně zapisovatelný předmět	Ne				
Hodnotící stupnice	S N				
Hod. v komb. formě studia					
Automat. uzn. záp. před zk.	Ne				
Periodicita					
Nahrazovaný předmět	Žádný				
Vyloučené předměty	Nejsou definovány				
Podmiňující předměty	Nejsou definovány				
Předměty informativně doporučené	Nejsou definovány				
Předměty, které předmět podmiňuje	Nejsou definovány				

Cíle předmětu (anotace):

Cílem tohoto dvou semestrového semináře je, aby si studující doktorandského studia i přes specializaci na určitý obor v disertační práci zachovali aktivní přehled o stavu teoretického diskursu v obecné sociologii. Účastníci semináře se mají průběžně orientovat jak ve vzájemně si konkurujících formálních sociologických teoriích tak ve "velkých" obsahových analýzách současného stavu společnosti. Vedle sociologických teorií studující získávají náhled do teorií poznání a pravdy a jejich významu v sociologické teorii a výzkumu.

Sociologie je vytvářena nepřetržitým diskursem o vitálně důležitých společenských otázkách společnosti, a studující by si měli vytvořit svoji vlastní teoretickou verzi o stavu společnosti, ve které žijí. Mají si neustále explicitně uvědomovat své teoretické pozorovatelské stanovisko, a to v rámci probíhajících diskursů. Stejně důležitá je reflexe faktu, že sociologie je jednou ze sil, která se na formulování společenských zájmů a problémů aktivně podílí. Zakotvenost sociologie ve společenské praxi vyžaduje i reflexi jejího postulátu hodnotové neutrality a odhalování jejich případných etických orientací.

Obsah semináře Teoretická sociologie je zvolen tak, aby pomohl přemoci pro studující sociologie typické buďto "fallacy of abstractionism" nebo naopak "fallacy of misplaced concreteness" a senzibilizoval schopnost volby adekvátní pojmové roviny.

V sociologické teorii se vedle sebe po léta uplatňují tyto jako příklady vybrané teorie:

- strukturní funkcionalismus a interpretativní sociologie (Parsons, Giddens, Sarbin/Kitsuse)
- pozitivismus kritického racionalismu a hermeneutika kritické teorie (Popper, Habermas)
- teorie konsensu a teorie konfliktu (Parsons, Marx, Dahrendorf)
- diferenciace současné společnosti podle získaných nebo askriptivních znaků (Bourdieu), zvláště ve vztahu k pohlaví (Pateman, Harding)

Obsahové analýzy konkrétních společností se v současnosti týkají (mimo jiných) těchto vybraných aspektů:

- moderní či postmoderní společnost (Beck, Giddens, Harding)
- reprodukce a změny ve funkcionální diferenciaci společnosti ve vztahu k subsystémům ekonomie, právo, věda a politika (Beck, Luhmann).
- teorie sítí (Castells) a informační společnosti
- globalizace

Požadavky na studenta

Účast na seminářích je povinná. Studující se na semináře připravují čtením zadané literatury, podle pedagogicko-vědeckých pokynů ze strany vyučujících. Jednotlivá témata jsou opatřena krátkou anotací. Vybraní účastníci přednesou krátkou rekapitulaci jejich čtení, které poslouží jako vstup do diskuse. Všichni účastníci semináře zpracují krátký excerpt, který se uloží v dokumentaci o průběhu doktorského semináře.

Obsah

1. Moderní či postmoderní společnost (Beck, Giddens, Lash, Harding.)
2. Reprodukce a změny ve funkcionální diferenciaci společnosti ve vztahu k subsystémům ekonomie, právo, věda a politika (Beck, Luhmann).
3. Teorie sítí (Castells, Crouch)
4. Globalizace a změny struktur společností (Held, McGrew, Goldblatt, Perraton)

Povinná literatura

- Beck Ulrich/Giddens Anthony/Lash Scott. 1994. Reflexive Modernization: Politics, Tradition, and Aesthetics in the Modern Social Order. Cambridge: Polity Press.
- Beck Ulrich. 1992. Risk Society: Towards a New Modernity. London: Sage.
- Bourdieu Pierre. 1996. Distinction. A Social Critique of the Judgement of Taste. London: Routledge.
- Castells Manuel. 2000. The Rise of the Network Society. The Information Age: Economy, Society and Culture. Vol. I. Cambridge, MA; Oxford, UK: Blackwell.
- Crouch Colin. 2015. The Knowledge Corrupters: Hidden Consequences of the Financial Takeover of Public Life. Cambridge: Polity Press.
- Dahrendorf Ralf. 1959. Class and Class Conflict in Industrial Society. California: Stanford University Press.
- Giddens Anthony. 1976. New Rules of Sociological Method. A Positive Critique of Interpretative Sociologies. London: Hutchinson.
- Giddens Anthony. 2003. Důsledky modernity. Praha: Sociologické vydavatelství.
- Habermas Jürgen. 1971. Knowledge and Human Interests. Boston: Beacon Press. [Connaissance et intérêt. 1968. Paris: Gallimard]
- Harding Sandra. 1993 (5th print). The Science Question in Feminism. Ithaca, NY. ad.: Cornell University Press.
- Held David/ McGrew Anthony/Goldblatt David/ Perraton Jonathan. 1999. Global Transformations: Politics, Economics and Culture. Cambridge: Polity Press.
- Kuhn Thomas S. 1997. Struktura vědeckých revolucí. Praha: Oikúmené.
- Luhmann Niklas. 1989. Ecological Communication. Cambridge: Polity Press.
- Parsons Talcott. 1952. The Social System. London: Routledge and Kegan Paul Limited, Pp. 3-68.
- Pateman Carol. 1988. The Sexual Contract. Cambridge and Stanford University Press.
- Popper Charles 1959. The Logic of Scientific Discovery. New York: Basic Books.
- Sarbin Theodore R./Kitsuse John I. 1994. Constructing the Social. London: Thousand Oaks, Delhi.

Předpoklady - další informace k podmíněnosti studia předmětu**Získané způsobilosti****Studijní opory****Garanti a vyučující**

- **Garanti:** doc. Mgr. Miroslav Dopita, Ph.D., prof. PhDr. Dušan Lužný, Dr., doc. PhDr. Dana Sýkorová, Ph.D.
- **Přednášející:** doc. Mgr. Miroslav Dopita, Ph.D., doc. PhDr. Helena Kubátová, Ph.D., prof. PhDr. Dušan Lužný, Dr., doc. Mgr. Dan Ryšavý, Ph.D., doc. PhDr. Martin Soukup, Ph.D., doc. PhDr. Dana Sýkorová, Ph.D.
- **Vede seminář:** doc. Mgr. Miroslav Dopita, Ph.D., doc. PhDr. Dana Sýkorová, Ph.D.

Literatura**Vyučovací metody****Hodnotící metody**

Předmět je zařazen do studijních programů:

Studijní program	Typ stud.	Forma	Obor	Etapa	V.st.pl.	Rok	Blok	Statut	D.roč.	D.sem.
Sociologie	Doktorský	Kombinovaná	Sociologie	1	12	2018	Povinné oborové předměty 91A	A		
Sociologie	Doktorský	Prezenční	Sociologie	1	12	2018	Povinné oborové předměty 91A	A		